

[Forsvarsministeren]

TOs strategi og triaden af styrker – dvs. de konventionelle, de taktiske nukleare og de strategiske nukleare – vil fortsætte styrkelsen af NATOs forsvar. Som det fremgår af deklARATIONEN, er der i alle medlemslande en fuldstændig enighed om NATOs strategi og den rolle, som også atomvåbnene spiller heri.

NATOs nuværende strategi blev godkendt af NATO-regeringerne på et ministermøde den 12. december 1967, og den er blevet kendt som »strategien om det fleksible svar«. Den afløste som bekendt strategien om den massive gengældelse, som havde været baseret på en omfattende og omgående anvendelse af de strategiske våben ved enhver aggression af større omfang. Strategien blev anset for uholdbar i en situation, hvor der var en omtrentlig strategisk balance mellem de to supermagter.

Det centrale i strategien er den krigsforebyggende virkning gennem afskrækkelse derved, at alliancen råder over en fleksibel og balanceret skala af reaktionsmuligheder, der er afpasset efter alle grader og typer af aggression og trussel herom. Disse reaktionsmuligheder skal være under fuld politisk kontrol, og hvis afskrækkelsen alligevel svigter, skal de bidrage til at genoprette denne og sikre NATO-områdets integritet. Reaktionen kan således være konventionelle og direkte eller om nødvendigt bestå i en kontrolleret optrapning, der kan være både konventionel og nuklear.

Endelig skal der som den ultimative afskrækkelse fortsat være mulighed for indsættelse af de strategiske styrker, dvs. den amerikanske atomparaply.

Et meget væsentligt element i afskrækkelsen er i øvrigt uvisheden hos modstanderen. Denne må ikke på forhånd være klar over arten, omfanget og placeringen af NATOs reaktion, specielt ikke en eventuel nuklear indsats. Det er denne sidste mulighed, som har været mest fremme i debatten i de senere år, fordi den – ganske vist med urette – er blevet opfattet som et NATO-ønske om tidlig anvendelse af atomvåben. Dette er en aldeles forkert opfattelse. NATO mener ikke at kunne se bort fra brug af atomvåben, men har intet ønske herom. Målet er at holde atomtærskelen så høj som muligt og bevare den størst mulige fleksibilitet i valget af forsvarsmidler.

På grund af den konventionelle ubalance mellem Øst og Vest er denne fleksibilitet nok ikke tilstrækkelig i dag og atomtærskelen derfor ikke høj nok. Det erkendes af de fleste, og det erkendes for øvrigt også af de fire amerikanske sikkerhedsekspertes McNamara, George F. Kennan, McGeorge Bundy og Gerard Smith, som i et skrift har gjort sig til talsmænd for, at NATO giver afkald på førstebrug. Det glemmes imidlertid ofte, at også de som en forudsætning har en væsentlig forbedring af alliancens konventionelle forsvar.

Man må tage i betragtning, at der er en direkte sammenhæng mellem atomtærskelens højde og det konventionelle forsvars styrke. Jo stærkere, jo mere troværdigt det konventionelle forsvar er, desto senere bliver spørgsmålet om brug af atomvåben aktuelt, om overhovedet nogen sinde. Derved har vi en høj atomtærskel. Med et utilstrækkeligt konventionelt forsvar derimod bliver vi tvunget til tidligt at overveje brug af atomvåben og må altså leve med en lav atomtærskel. Der er særdeles tungtvejende grunde til at mene, at det at hæve atomtærskelen, således at i hvert fald en tidlig brug af atomvåben ikke kommer på tale, ville være et betydeligt økonomisk offer værd.

NATOs militære øverstkommanderende i Europa, general Bernard Rogers, er inde på den samme tankegang, når han anbefaler forøgede midler til nye konventionelle våben. Det forslag begrundes ligeledes i ønsket om at undgå tidlig førstebrug.

Det er indlysende, at NATOs strategi ikke kan være noget statisk, også den må kunne tilpasses i lyset af truslen og af de teknologiske og økonomiske muligheder. Regeringen vil nøje følge diskussionen i NATO på dette fundamentale område og være opmærksom på realistiske muligheder for justeringer, men som situationen er i dag, finder regeringen det risikabelt og uhensigtsmæssigt at anfægte den gældende strategi, der har tjent til opretholdelse af freden gennem så mange år.

Når der her i tinget såvel som ude i befolkningen er et så stort flertal for NATO, må man gå ud fra, at der også er en accept af NATOs strategi og den holdning, som jeg netop her har givet udtryk for.

Om Danmarks placering i NATOs strategi kan sammenfattende siges, at der er tre hovedelementer, som ikke berøres af det speci-